

OSVRT IZ DIGITALNOG MULTIMEDIJA

LOGIČKA ORGANIZACIJA WEB SJEDIŠTA

1. Uvod

Logička organizacija je pojam koji podrazumijeva veze između dokumenata u web sjedištu što nema veze s fizičkom organizacijom i fizičkim lokacijama dokumenata. Od toga postoje četiri osnovne organizacijske forme: linearna, mrežna, stablena (hijerarhijska) i web organizacija.

2. Linearna logička organizacija

Linearna organizacija je, kao što samo ime nalaže, kronološki poredana struktura poput uputa za sastavljanje namještaja ili knjige. Linearna organizacija se zatim grana na osnovnu linearnu organizaciju, linearnu organizaciju s alternativama, linearnu organizaciju s opcijama (sa skokom unaprijed) i linearnu organizaciju s izletima. Obilježje osnovne linearne organizacije je da svaka stranica ima link za sljedeću stranicu, a svaka sljedeće ima link za svaku prošlu stranicu te ih možemo za lakše razumijevanje grafički poslagati kao na lenti vremena čime se postiže prezentiranje informacija posjetitelju željenim redoslijedom. Prednost ovog načina organizacije je mogućnost preloadinga koja omogućava učitavanje sljedeće stranice za vrijeme čitanja aktualne stranice. Ovakve stranice su najčešće galerijske i imaju navigacijske strelice ispod kojih valja napisati do čega će nas dovesti klikom. Također se često prikazuje na kojoj smo stranici trenutno. Linearna organizacija s alternativama je druga podvrsta linearne organizacije, ali nudi veću interaktivnost, budući da nudi binarne opcije koje se vraćaju na istu stranicu svake dvije stranice što je odlično za skupljanje statističkih podataka, ali otežava preloaddanje zbog više

moćućih izbora. Linearna organizacija s opcijama nam, uz svoje standardno svojstvo linearnosti, nudi i opciju skoka unaprijed s kontroliranim uvjetima zbog potencijalnog samouzdržavanja putem prikazivanja reklama na odrećenim stranicama. Linearna logićka organizacija s izletima naravno zadržava linearnu konstrukciju, no dopušta diverzije od linearnog puta na češće memorijski lakše izletne stranice zbog kvalitete preloadinga.

3. Mrežna logićka organizacija

Druga vrsta logićke organizacije je mrežna logićka organizacija koja je najčešće korištena na stranicama web trgovina budući da svaki artikl pripada u više kategorija gledajući razne podjele artikala što možemo sažeti u zaključak da se ovakav sustav koristi na stranicama koje bi se moglo organizirati u jedan ogroman Vennov dijagram ili nekoliko manjih. Takav način organizacije je idealan za filtraciju odrećenih skupina proizvoda. Zbog visokog nivoa filtracije, dobivamo i visoku mogućnost pretraživosti pomoću ključnih riječi i višestruke kategorizacije, ali gubimo na kvaliteti preloadinga.

4. Stablena (hijerarhijska) logićka organizacija

Stablena organizacija web sjedišta je jedna od najčešće korištenih na webu zbog lakoće modificiranja, skrivanja te eksponiranja podataka. Dijeli se na usko i široko stablo. Usko stablo je binarno stablo, a ujedno i najuže moguće stablo. Ovakav prikaz odlikuju manjak opcija i velik broj klikova potrebnih za napredak do odrećenih stranica. Ovakav tip stranice lako „prekrši“ „pravilo tri klika“ koje nalaže da posjetitelj treba imati mogućnost doći do željenog sadržaja unutar tri klika. Ovaj poznati princip binarnog stabla se koristi od učenja Morse-ovog koda do stranica za zapošljavanje, budući da krećemo od prvog binarnog izbora koji eliminira cijelo područje „grana“ koje je bilo vezano za prvu ponuđenu nam dilemu te si svakim sljedećim izborom sužavamo mogućnosti i preciziramo svoje podatke koje tražimo

ili ostavljamo na stranici. Široko stablo, za razliku od uskog stabla koji počinje s dvije glavne grane, počinje sa n brojem stranica gdje je n veći od dva. Još jedna stavka koja razlikuje usko i široko stablo je ta da binarno stablo preferira dubinu stabla, a široko stablo preferira širinu mogućnosti. To izvlači zaključak da za navigaciju ovakvim stablom treba manje klikova za dolazak na željenu stranicu. Cilj nam je, kao i na većini mjesta, izbalansirati širinu i dubinu stabla, to jest, podataka. Ovakve stranice se koriste na stranicama koje sadrže popise poput abecedarija. Možemo dodavati i ključeve čime uvijek povećavamo pretraživost stranice.

5. Web logička organizacija

Pojam web se koristi zbog engleskog jezika u kojem riječ web označava (paukovu) mrežu gdje pauk sjedi u sredini mreže i upravlja ostatkom mreže koja je kružne kompozicije što mu daje maksimalnu kontrolu i preglednost nad cijelim područjem mreže. Ovaj sustav je superioran nad sustavom grananja kojeg primjenjujemo u stablenom sustavu budući da trebamo manje klikova kako bi smo došli od jednog do drugog dokumenta na istoj razini udaljenosti od inicijalne stranice. Web logičku organizaciju također možemo gledati kao tlocrt korijenja stabla koje je također međusobno povezano koncentričnim kružnicama, budući da web sustav izvire iz stablenog. Ovakav sustav karakterizira navigacijska traka s padajućim izbornicima. Navigacijska traka nudi potpun pregled situacije stranice i rasporeda posjetitelju isto kao i paukova mreža svom autoru. Ovakav sustav pruža najveće udomaćenje i snalaženje posjetitelja u novom okruženju. Uz standardnu mogućnost specificiranja stranice, to jest, spuštanja na manju granu, dobivamo mogućnost skoka na šire i općenitije nadstranice za više razina pomoću „land markova“-traka za slijetanje kojima se možemo brže popeti iz određene iznimno specifične informacije u njenu najdalju nadkategoriju bez vraćanja unazad više puta pomoću više klikova i bez primoranosti na povratak na stranicu home. Pojam „full mesh“ vezemo uz web organizaciju i on označava koji označava potpunu povezanost između svih stranica.

Možemo provjeriti jesmo li postigli full mesh jednostavnom provjerom brojeva budući da bi broj linkova trebao iznositi $n(n-1)$ gdje n označava broj stranica koje želimo umrežiti.

6. Miksana forma (miksana hijerarhija)

Miksana forma označava sustav gdje je stablena forma dominantna, ali nije čisti stableni sustav. Grafički prikaz u priloženom videu podsjeća na prikaz sinapse ljudskog mozga koja sadrži svoje aksone, koji simboliziraju podstranice, dok ih vodi najdeblja konstantna nit koja označava glavnu/početnu stranicu. Ovaj sustav se naziva „hub and spoke system“ (eng. osovina i žbica sustav).

7. Kategorizacija web sjedišta po broju ulaza

Dijelimo ih na propusnu, polupropusnu/poroznu i poluporoznu te na čvrstu organizaciju. Ako dopuštamo vanjski ulaz na sve naše podstranice, onda to nazivamo poroznom organizacijom. Prednosti ovog sustava su veća kontrola posjetitelja i mogućnost direktnog ulaska u veći broj URL-ova te spremanje istih u bilješke, dok su mu mane smanjenje mogućnosti promjene dubokih stranica, smanjenje orijentacije i smanjenje mogućnosti reklame zbog kontinuiranog prometa. Čvrsta organizacija je maksimalno zatvorena i često uključuje registraciju budući da uvijek dopušta ulaz samo preko jedne stranice. Lakše se održava od porozne stranice i prisiljava posjetitelja na ulaz preko poznate stranice što olakšava i oglašavanje, no posjetitelj gubi na količini kontrole i lakoću vanjskog pretraživanja stranice. Finalni sažetak mogućnosti ranije navedenih vrsta logičkih organizacija je da je linearna forma najslabija po pitanju izražajnosti, ali i najjača po pitanju moćnosti konfuzije, dok je situacija obrnuta kod miksane forme što joj ide u korist kao sustavu s najboljim takvim statistikama.